

SPIS TREŚCI

AUTORZY

Jan M. Burdukiewicz (JMB)
 Wojciech Chudziak (WCH)
 Marek Derwich (MD)
 Władysław Filipowiak (WF)
 Bogusław Gediga (BG)
 Ryszard Grygiel (RG)
 Danuta Jaskanis (DJ)
 Sławomir Kadrow (SK)
 Jerzy Kolendo (JK)
 Zofia Kurnatowska (ZK)
 Tadeusz Makiewicz (TM)
 Wojciech Mrozowicz (WM)
 Michał Parczewski (MP)
 Borys Paszkiewicz (BP)
 Zenon Piech (ZP)
 Andrzej Pleszczyński (AP)
 Stanisław Rosik (SR)
 Zygmunt Świechowski (ZŚ)
 Adam Żurek (AŻ)

Wprowadzenie (MD)

7

NAJSTARSZE LUDY I KULTURY

Lata około 500 000–około 500 przed Chr.

Wstęp (MD)

8

ZBIERACZE I ŁOWCY

10

Nie tylko lodowiec (JMB)

10

Pierwsi Europejczycy (JMB)

16

Łowcy mamutów i reniferów (JMB)

18

Łowcy z doliny Prądnika (JMB)

24

Mezolityczni myśliwi (JMB)

26

Grób krzemieniarza

z Janisławic (JMB)

30

ROLNICY I PASTERZE

32

Pierwsi rolnicy (RG)

32

Osada obronna w Osłonkach (RG)

38

Rodzimi hodowcy (RG)

40

Polskie piramidy (RG)

46

Pasterze (RG)

48

Kultura pucharów

dzwonowatych (RG)

52

OD BRĄZU DO ŻELAZA

54

Początek epoki metali (SK)

54

Skarb z Pilszcza (BG)

60

Wielkie cmentarzyska „łużyckie” (BG)

62

Czciiele Słońca (BG)

66

Świetność kultury łużyckiej (BG)

68

Scytowie (BG)

74

NIE TYLKO SŁOWIANIE

Lata około 700 przed Chr.–około 940 po Chr.

Wstęp (MD)	76
U PROGU NASZEJ ERY	78
Kultura pomorska (BG)	78
Mity na urnach (AŻ)	84
W kręgu kultury Celtów (BG)	86
Ślężańskie sanktuarium (MD)	92
Pierwsi Germanie (TM)	94
Szlak bursztynowy (TM)	98
W CIENIU RZYMU	100
Germanie nad Odrą i Wisłą (TM)	100
Groby książęce (TM)	106
Wojownicy i hutnicy (TM)	108
Barbarzyńcy i pieniądź (BP)	114
Bałtowie (DJ)	116
Hunowie (TM)	120
SŁOWIANIE	122
Kim byli Słowianie? (MP)	122
Awarowie i Węgrzy (MP)	128
Jak żyli Słowianie? (MP)	130
Bogowie Słowian (SR)	134
W drodze do własnej państwowości (ZK)	136
Wolin (WF)	142

PIERWSZE PAŃSTWO PIASTOWSKIE

Lata około 940–1038

Wstęp (MD)	144
PAŃSTWO MIESZKA	146
Narodziny państwa (ZK)	146
Skarby srebrne (ZK)	152
Chrzest Mieszka (ZK)	154
Gdzie przyjął chrzest	
Mieszko? (ZK)	158
<i>Dagome iudex</i> (ZK)	160
Gniezno (ZK)	166
ROZWÓJ I UPADEK	168
Rok tysięczny (AP)	168
Korony nasze i sąsiadów (ZP)	174
Wojny z cesarstwem i koronacja (AP)	176
Przemysł (ZK)	180
Kryzys (AP)	182
Chełmno (WCH)	188
PIERWSZA MONARCHIA	190
Organizacja państwa (ZK, MD)	190
Pierwsze polskie monety (BP)	196
Kościół monarszy (MD)	198
Cmentarzysko	
w Lutomiersku (ZK)	202
Kultura i sztuka doby pierwszych Piastów (MD, ZŚ)	204
Strój we wczesnym	
średniowieczu (ZK)	210
Synchronizacja kultur archeologicznych na ziemiach polskich (AŻ)	212
Tablice synchroniczne:	
Polska–sąsiedzi, Polska–świat (WM, AŻ)	218
Tablice genealogiczne (WM)	230
Wykazy osób (WM)	234
Bibliografia (WM)	235
Indeks osób	238
Indeks nazw geograficznych i etnicznych	241